

ỨNG DỤNG PHẦN MỀM PREZI TRONG BIÊN SOẠN BÀI GIẢNG ĐIỆN TỬ PHỤC VỤ DẠY HỌC MÔN LỊCH SỬ Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HIỆN NAY

ThS. TRƯƠNG TRUNG PHƯƠNG*

Abstract: *Beside traditional teaching softwares, Prezi software - a new teaching software, has been applied effectively in teaching in general and teaching history in particular at high schools of our country. Using Prezi software in designing lessons for classroom activities will bring us many vivid, interesting and creative lessons thanks to beautiful interfaces, flexible effects as well as the convenience of this software.*

Keywords: *Information technology, software, teaching methods, lesson, application.*

Bộ môn *Lịch sử* (LS) ở trường trung học phổ thông (THPT) với những ưu thế và đặc điểm riêng của mình đã góp phần quan trọng vào việc giáo dục truyền thống yêu nước, truyền thống đấu tranh cách mạng chống ngoại xâm của dân tộc ta. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, do những điều kiện khách quan và chủ quan, quá trình dạy học LS hiện nay vẫn chưa đáp ứng được những yêu cầu do xã hội đặt ra. Đó là: sự giảm sút về vị trí, chất lượng giáo dục của bộ môn trong hệ thống giáo dục quốc dân; học sinh (HS) ít say mê hứng thú với môn học dẫn đến không nhận thức sâu sắc LS; hiểu sai lệch, không vận dụng được những bài học kinh nghiệm của quá khứ vào rèn luyện phẩm chất đạo đức và tư tưởng. Vì vậy, việc ứng dụng công nghệ thông tin nói chung và ứng dụng phần mềm *Prezi* nói riêng là một bước đi phù hợp nhằm góp phần nâng cao hiệu quả và chất lượng giáo dục bộ môn. Với phần mềm *Prezi*, bài giảng của giáo viên (GV) sẽ sinh động, thú vị, đầy tính sáng tạo và kích thích được hứng thú học tập của HS.

1. Khái quát về phần mềm Prezi

Đến nay, *Prezi* vẫn là cái tên khá xa lạ đối với Việt Nam, tuy nhiên nó lại phổ biến rộng rãi ở các nước như Mỹ, Anh, Hàn Quốc. *Prezi* là một ứng dụng - một trình soạn thảo cho phép chúng ta tạo các bài giảng bằng cách truy cập trực tiếp vào trang chủ *Prezi.com* từ trình duyệt Internet hoặc có thể cài đặt trên máy tính để sử dụng.

Ra đời trong khoảng sáu năm trở lại đây, *Prezi* được các sinh viên Mỹ, Anh, Hàn Quốc sử dụng rộng rãi và có xu hướng trở thành trào lưu thay thế PowerPoint. Với PowerPoint, người sử dụng phải thiết lập từng trang (slide) một, trên các trang ấy có thể chèn hình ảnh, âm thanh và video để làm cho bài thuyết trình thêm phong phú và hấp dẫn. Khi

dùng PowerPoint để dạy học, GV phải lật từ slide này sang slide khác từ đầu cho đến hết bài. Nhưng với *Prezi*, tất cả bài thuyết trình đều hiện lên trên một trang duy nhất (tạm gọi là trang tổng); trong trang tổng có chứa nhiều ô giống như trong slide của PowerPoint do GV tự tạo ra, sắp đặt theo thứ tự của bài học. Khi bắt đầu bài giảng, chỉ cần “click chuột” vào mũi tên như PowerPoint, các ô sẽ được phóng lớn theo thứ tự chúng ta đã sắp xếp trước đó, rất đẹp mắt và khá ấn tượng. Hiệu ứng đẹp đó chính là điểm tuyệt vời nhất mà *Prezi* sẽ mang lại cho bài giảng của GV. *Prezi* hứa hẹn sẽ mang đến một phong cách mới và có xu hướng trở thành trào lưu thay thế PowerPoint.

2. Vai trò, ý nghĩa của việc ứng dụng phần mềm Prezi để thiết kế và sử dụng bài giảng điện tử trong dạy học LS

Khi GV sử dụng phần mềm *Prezi* trong dạy học LS sẽ giúp nâng cao trình độ chuyên môn và kỹ năng sử dụng phương tiện kỹ thuật hiện đại; tiết kiệm được thời gian với bài giảng có sử dụng nhiều đoạn miêu tả, tường thuật. Có sự hỗ trợ của phần mềm *Prezi*, những hình ảnh, âm thanh được truyền tải đến HS nhanh chóng, chính xác, khoa học và sinh động; đồng thời, GV cũng nhanh chóng nắm bắt được mức độ tiếp thu bài của HS, từ đó có sự điều chỉnh trong phương pháp dạy học.

Cùng với đó, phần mềm *Prezi* do GV biên soạn sẽ góp phần bồi dưỡng, làm sâu sắc, phong phú, toàn diện tri thức LS cho HS. Phần trình diễn bài giảng của GV với những hiệu ứng, văn bản và hình ảnh LS sinh động sẽ cuốn hút HS vào bài giảng, giúp các em lĩnh hội kiến thức dễ dàng, chủ động.

* Trường Đại học Sư phạm - Đại học Đà Nẵng

Việc GV sử dụng các thao tác dạy học linh hoạt trên máy, cung cấp thông tin đến HS nhanh chóng và đảm bảo tính sư phạm cao cũng giúp các em hiểu được bản chất của sự kiện, hiện tượng, tránh được tình trạng “hiện đại hóa LS”.

Ngoài ra, việc thiết kế bài giảng LS trên phần mềm Prezi với những hiệu ứng phong phú, linh hoạt, hình ảnh và tư liệu LS sinh động sẽ có tác dụng rất lớn đối với GD tư tưởng, tình cảm, đạo đức, thẩm mỹ của HS. Prezi được xem là phần mềm có thể giúp HS phát triển một cách toàn diện trong quá trình học tập bộ môn, như: năng lực nhận thức (quan sát, hình dung tưởng tượng, tư duy...); kĩ năng học tập bộ môn (so sánh, phân tích, đánh giá, nhận xét các sự kiện, hiện tượng LS...) và năng lực thực hành bộ môn.

Như vậy, phần mềm Prezi có vai trò, ý nghĩa đối với việc dạy học LS, đáp ứng yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học LS ở trường phổ thông hiện nay. Sự hỗ trợ của phần mềm này trong dạy học LS sẽ giúp GV từng bước nâng cao trình độ chuyên môn, kĩ năng sử dụng phương tiện kĩ thuật hiện đại trong dạy học, tiết kiệm được thời gian, từ đó thúc đẩy “hoạt động hóa” quá trình học tập của HS. Quan trọng hơn, với sự trợ giúp của phần mềm này, GV không bị mất đi vai trò vốn có trước đây của mình; ngược lại, càng giúp HS thêm say mê, hứng thú trong học tập, khắc phục quan niệm “LS là môn học thuộc, khô khan và khó nhớ”.

3. Ứng dụng phần mềm Prezi trong dạy học LS ở trường THPT

3.1. Phát huy tính tích cực và hứng thú học tập của HS. Phát huy tính tích cực và hứng thú học tập LS cho HS là yêu cầu quan trọng trong dạy học LS nói chung, giúp khắc phục được lối dạy học theo kiểu “giáo điều” và HS tiếp nhận kiến thức tự giác, chủ động, đạt hiệu quả cao.

Với những ưu thế riêng của mình, như: giao diện đẹp, hấp dẫn, tính năng liên kết Internet, PowerPoint, tư liệu hình ảnh, video... phần mềm Prezi sẽ tạo ra sự đa dạng trong phương thức truyền tải nội dung kiến thức đến HS, giúp kiến thức LS trở nên hấp dẫn, dễ tiếp thu, dễ ghi nhớ và nhớ lâu hơn so với việc truyền thụ kiến thức theo lối thuyết trình truyền thống.

Ví dụ, khi dạy tiểu mục “Chiến dịch LS Điện Biên Phủ” thuộc Bài 20 *Cuộc kháng chiến toàn quốc chống thực dân Pháp kết thúc (1953-1954)* (LS12), để giúp HS cụ thể hóa kiến thức, rèn luyện khả năng quan sát, ghi nhớ, xác định được vị trí địa lí, các địa điểm xảy ra sự kiện LS, phân biệt được các vùng lãnh thổ... cũng như đi sâu phân tích bản chất sự kiện, lí giải sự kiện... GV cho HS quan sát hình ảnh

trận địa, lược đồ chiến dịch, một số đoạn phim tư liệu... đã được chuẩn bị trong slide của bài giảng kết hợp với việc nêu các câu hỏi gợi mở để HS suy nghĩ, nghiên cứu nội dung sách giáo khoa kết hợp quan sát trên hình ảnh, lược đồ để tìm ra câu trả lời. Điều này có tác dụng tích cực trong việc đảm bảo tính trực quan cũng như kích thích HS tự chủ động chiếm lĩnh kiến thức mới.

3.2. Cụ thể hóa sự kiện và tạo biểu tượng trong dạy học LS. Trong bài giảng, bằng lời nói và các phương tiện dạy học khác, GV giúp HS tái hiện “hình ảnh quá khứ” thông qua hoạt động của các giác quan (như thị giác, thính giác). Với tính năng đa truyền thông, phần mềm Prezi có ưu thế trong việc giúp HS “tiếp cận” với các sự kiện LS một cách chân thực, cụ thể, trực quan sinh động; từ đó, giúp các em khắc sâu nội dung kiến thức bài học... Thông qua phần mềm này, GV có thể thiết kế, xây dựng và trình diễn các bản đồ, lược đồ với các kí hiệu cụ thể, sinh động tùy theo mục đích dạy học, kết hợp với việc trình bày miệng nhằm làm rõ yếu tố không gian nơi sự kiện diễn ra, hay tiến trình, diễn biến sự kiện giúp HS hình thành được biểu tượng chính xác về sự kiện và hiện tượng LS.

Ví dụ, khi dạy nội dung Bài “*Cuộc tiến công chiến lược Đông - Xuân 1953-1954*” (LS12), GV sử dụng niên biểu nhằm cụ thể hóa về thời gian diễn ra các sự kiện quân ta kiên trì chiến đấu và phân tán lực lượng địch thành 5 cụm cứ điểm, làm phá sản bước đầu về kế hoạch Na-va. Khi tiến hành bài giảng, GV kết hợp với lược đồ “*Cuộc tiến công chiến lược Đông - Xuân 1953-1954*” kèm theo việc đặt các câu hỏi liên quan đến ý đồ của Pháp, chủ trương của ta, những thắng lợi quân sự...

Với cách kết hợp đó, HS sẽ nắm vững được thời gian, không gian diễn ra sự kiện, đồng thời lí giải được ngay trước khi diễn ra chiến dịch LS Điện Biên Phủ, kế hoạch Na-va đã bị phá sản về căn bản.

3.3. Tổ chức hoạt động tự học, rèn luyện kĩ năng thực hành cho HS trong dạy học LS. Tự học là một yêu cầu bắt buộc đối với HS, bởi thông qua hoạt động tự học, HS sẽ phát huy được năng lực tư duy độc lập, sáng tạo của mình đối với các vấn đề liên quan đến nội dung bài học. Khi dạy học LS với sự hỗ trợ của phần mềm Prezi, GV có điều kiện thuận lợi để hướng dẫn, tổ chức cho HS tự học thông qua việc yêu cầu HS tự sưu tầm các hình ảnh, tư liệu, sau đó hướng dẫn để HS sử dụng phần mềm Prezi để thiết kế thành các bài thuyết trình theo ý đồ riêng của từng cá nhân hoặc từng nhóm và tiến hành trình bày trước lớp. Sau khi các em đã trình bày kết

(Xem tiếp bìa 3)

thực hiện xây dựng trường học theo mô hình VNEN;
 - Tập huấn GV về phương pháp dạy học theo mô hình trường học mới;
 - Tập huấn GV về hoạt động tư vấn, hướng dẫn Hội đồng tự quản của HS và nâng cao hiệu quả tự quản của HS;
 - Xây dựng cơ chế phối hợp giữa nhà trường, gia đình, các tổ chức xã hội trong thực hiện các nhiệm vụ giáo dục và tổ chức hoạt động giáo dục;
 - Huy động các nguồn lực để tổ chức thực hiện mô hình trường học VNEN như chuẩn bị nguồn tài liệu phục vụ dạy và học theo mô hình, tăng cường cơ sở vật chất lớp học, thư viện, góc học tập của HS,...

3.3. Chỉ đạo thực hiện kế hoạch, gồm: - Bồi dưỡng nâng cao năng lực GV về phương pháp dạy học mới, các biện pháp kĩ thuật dạy học; - Đổi mới sinh hoạt chuyên môn theo hướng nghiên cứu bài học; tập trung theo hướng nghiên cứu bài học theo mô hình trường học mới VNEN, phân tích bài học những điểm GV cần lưu ý, tổ chức dự giờ của từng GV theo hướng chia sẻ kinh nghiệm, học hỏi lẫn nhau tạo ra sự đồng thuận về mặt chuyên môn; - GV chuyển đổi phương thức sư phạm, thực hiện dạy học theo mô hình trường học VNEN và phát huy vai trò của Hội đồng tự quản của HS; phối hợp với phụ huynh HS để tổ chức có hiệu quả các hoạt động giáo dục GV, tổ chức có hiệu quả các hoạt động giáo dục HS và đánh giá kết quả học tập, rèn luyện của HS.

3.4. Thực hiện kiểm tra, đánh giá. Trong QL chương trình giáo dục ở trường THCS theo mô hình VNEN, nhà QL cần phải nắm vững những vấn đề cơ bản về kiểm tra, đánh giá theo mô hình trường học mới VNEN; cần trang bị cho GV về kĩ thuật thiết kế công cụ và phương pháp đánh giá; xác định rõ chuẩn đánh giá của các môn học, các hoạt động giáo dục. Ngoài ra, có thể hướng dẫn GV sử dụng ma trận đánh giá HS theo mô hình VNEN như sau:

Hoạt động học tập	Hình thức đánh giá	Công cụ sử dụng
Tự học cá nhân hoặc có hướng dẫn	Tự đánh giá	Bản đo tiến độ (HS hoặc GV)
Làm việc cặp, nhóm	Đánh giá theo cặp, nhóm	Đánh giá bằng nhận xét
Làm việc theo lớp	Quan sát, nhận xét, hoặc kiểm tra viết	Đánh giá bằng nhận xét, điểm số
Thực hiện hoạt động ứng dụng	Đánh giá, tiến độ, nghiệm thu sản phẩm	Đánh giá bằng nhận xét hoặc điểm số

* * *

QL hiệu quả mô hình giáo dục VNEN ở trường THCS có ý nghĩa thực tiễn quan trọng, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, đáp ứng yêu cầu của xã hội hiện đại. Việc nghiên cứu đổi mới mô hình trường học này thể hiện sự chuyển mình tích cực trong giáo dục là một cách tiếp cận phù hợp với xu thế giáo dục hiện đại. □

Tài liệu tham khảo

1. Bộ GD-ĐT. Công văn số 5173/BGDĐT-GDTH ngày 10/8/2012 của Bộ GD-ĐT về thực hiện tập huấn mô hình trường học mới VNEN, 2012.
2. Bộ GD-ĐT. Tài liệu dự án mô hình trường học mới Việt Nam và tổ chức lớp học theo mô hình trường học mới Việt Nam, Hà Nội, 2013.
3. Trần Kiểm. **Tiếp cận hiện đại trong quản lí giáo dục**. NXB Đại học Sư phạm. H. 2007.

Ứng dụng phần mềm Prezi...

(Tiếp theo trang 43)

quả công việc của mình, các bạn, nhóm và GV nhận xét, bổ sung hoàn chỉnh và rút ra kết luận khái quát giúp các em nắm vững và hiểu sâu sắc vấn đề đó. Như vậy, HS sẽ nắm được vững chắc kiến thức, rèn luyện khả năng thực hành môn học và nâng cao năng lực ứng dụng công nghệ thông tin vào học tập.

* * *

Việc ứng dụng phần mềm Prezi để biên soạn bài giảng điện tử phục vụ dạy học LS là một hướng đi mới, thực sự cần thiết nhằm nâng cao chất lượng dạy học ở trường THPT hiện nay. So với các phần mềm đã được ứng dụng trước đó, phần mềm Prezi có ưu thế trong việc kích thích hứng thú học tập, tích cực nhận thức của HS. Đây là một phần mềm có tính ứng dụng cao, có vai trò, ý nghĩa và tầm quan trọng đáp ứng được yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học nói chung, cập nhật thành tựu của công nghệ thông tin nói riêng. Mặt khác, việc sử dụng phần mềm Prezi trong biên soạn và dạy học LS không làm “lơ mờ” vai trò của GV, mà còn giúp GV thực hiện tốt hơn vai trò tổ chức, điều khiển, hướng dẫn hoạt động học tập của HS. □

Tài liệu tham khảo

1. Bộ GD-ĐT. Một số vấn đề đổi mới phương pháp dạy học ở trường trung học cơ sở môn Địa lí, Lịch sử, Giáo dục công dân. Dự án Phát triển giáo dục trung học cơ sở, 2002.
2. Bộ Thông tin và Truyền thông. **Công nghệ thông tin và truyền thông (ICT) trong giáo dục**. NXB Thông tin và Truyền thông, H. 2010.
3. Bộ GD-ĐT. Chỉ thị số 29/2001/CT-BGDĐT về việc tăng cường giảng dạy, đào tạo và ứng dụng công nghệ thông tin trong ngành giáo dục giai đoạn 2001-2005.
4. Nguyễn Thị Côi. **Rèn luyện kĩ năng, nghiệp vụ sư phạm môn Lịch sử**. NXB Đại học Sư phạm, H. 2011.
5. Phan Ngọc Liên (chủ biên). **Phương pháp dạy học Lịch sử** (tập I). NXB Đại học Sư phạm, H. 2010.
6. Phan Ngọc Liên (tổng chủ biên). **Lịch sử 12**. NXB Giáo dục Việt Nam, H. 2009.